Nro 267
D. 4. Października.
SOBOTA.
ROK 1828.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.

Narodzenie Franciszka Kniaźnina Poety 1750.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Dyrekcja Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Uwiadamia interessantów, iż w dniu 1m Października r. b., w obecności Komitetu właścicieli Listów Zastawnych, odbyło się losowanie Listów Zastawnych, które z nich funduszem umorzenia z bieżącego półrocza zapłaconemi być maią.

Wyciągnięto w ogóle

Lit: A.	sztuk 17	na summę	zł:	340,000.
„ B.	„ 128	„		640,000.
„ C.	„ 493	„		493,000.
„ D.	„ 226	„		113,000.
„ E.	„ 418	„		83,600.

Sztuk 1282 na summę zł: 1,669,600.

Fundusz umorzenia na półrocze bieżące wynosił złp: 1,668,464 gr: 28, z którego potrąca się na dopłacenie właścicielowi Listu Zastawnego Lit: B. Nr 2105 w przeszłem półroczu wylosowanego zł: 335 gr: 13. Pozostało zatem na fundusz umorzenia bieżącego półrocza zł: 1,668,129 gr: 15, że zaś iak wyżej wylosowano 1,669,600; przeto na List ostatniem ciągnieniem wylosowany Lit: B. Nr 62,703, zabrakło funduszu o zł: 1470 gr: 15. Które będą zapłacone z funduszu umorzenia przyszłego półrocza. Wykaz szczegółowy Listów Zastawnych wylosowanych dołączy się.— Senator Woiewoda Prezes *Miączyński*. — Pisarz Dyrekcji Głównej *Drewnowski*.

W 3 Numerze *Izydy Polskiej*, między innemi materjami, znajduie się obszerne opisanie z rysunkami nowej *machiny parowej obrotowej*, wynalazku Dra *Milo* Professora Uniwersytetu Warszaw:. Jego system zupełnie iest nowy; na który dotąd nikt nie trafił. Nie ma w niej ani polerowanego cylindra, ani tłoku, ani wahadła, lecz para wtłacza w rury żelazne znacznej obszerności wodę, formuią się więc słupy, które spadaiąc swoim ciężarem i chodząc w koło sprawuią siłę. Jest także wiadomość o machinie parowej obrotowej, wynalazku P. *Smirnów* Rossjanina, który iest mechanikiem przy Arsenale Warszaw: iej własności zupełnie się zgadzaią z machiną parową wynalezioną w *Munich* przez Radcę gorniczego *Bandera*, na lat 15 patentowaną, lubo P. *Bander* opisania swoiej machiny dotąd nie ogłosił, ani P. *Smirnów* o wynalazku P. *Bandera* nic nie wiedział. Tak więc w Warszawie prawie w iednym czasie wynaleziono 2 machiny parowe obrotowe. 3cim ważnym wynalazkiem Warszawskim w roku bieżącym iest *Kompas Polski*, czyli *przenośne Obserwatorjum*, P. Wojciecha *Jastrzębowskiego*, Magistra Filozofji. Narzędzie to znajdowało się na tegorocznej wystawie w salach Ratuszowych. Tenże P. *Jastrzębowski* znalazł rzecz osobliwszą, to iest krystaliczną sól szczawiową na grzybie *Puckarem* zwanym, przez naturę utworzoną. P. *Bełza* Magister Filozofji powtarzał doświadczenia z wyrabianiem cukru z soku drzewa *klonowego*, które się naj-

pomyślniej udały, gdyż przez samo proste odparowanie soku do gęstości syropu i zostawienie w spokojności, ścięły się piękne białe krzyształki. Wyrachowano, że 4000 sztuk klonów kraiowych wydałyby corok 4875 fun: cukru oprócz syropu. Interessownym być może dla artystów sposób robienia białego Cukru z szellaku, a dla gospodarzy wybielanie w prędkim czasie włokna lnianego za pomocą drzewnego węgla i uwagi o ospie owczej.

Za 100 zł: w Listach Zastawnych żądaią zł: 87, daią zł: 86 gr: 22 i pół.

Po iutrze odbędzie się ciągnienie 3ciej klassy 34tej Loterji Klassycznej.

Pomiędzy nowo otrzymanemi Rycinami z litograji Paryzkich, znajduią się także następuiące Mappy podług najlepszych Jeografów, Mappa *całej Turcji* ułożona przez P. *Grollemenot*. w 16tu oddziałach; tegoż państwa części Europejskiej w 4ch oddziałach, przez *Lamo*; *Teatr Wojny*, wydana przez Król: Pruski Sztab Jeneralny, z oznaczeniem fortec i obrony *Bosforu*; tudzież Turcji Europej: Azjatyckiej w Inym oddziale, przez P. *Bert*; oraz Mapp *Wołoszczyzny* i *Mołdawji* w 2ch i 4ch oddzia:; Plany *Dardanelów*, *Szumli i Konstantynopolu*; Map różnych Państw, użytecznych dla szkół, których nabyć można za cenę umiarkowaną, w Składzie A. *Dal Trozzo*.

Niżej podpisany oddaie sprawiedliwą zaletę JP. *Mateuszowi Ciemskiemu* rodem z miasta *Opatówka*, który w przeciągu 4ch miesięcy pobytu swoiego w moim domu, wypracował mi nadzwyczajnie piękne dzieło, to iest 3 Pomniki, a szczególniej Wiekopomnego ALEXANDRA I. Cesarza i Króla. Rzeczona praca P. *Ciemskiego* tak iest w swoim rodzaiu doskonała, iż trudno dać wiarę, aby była wykonana piórem gęsiem; co wielu znawców przyznało, dziwiąc się tak pięknemu talentowi, który tylko darem natury bywa, i niezmordowanej cierpliwości i pracy, iakiej dał niezaprzeczone dowody. Śmiało wątpić można, o równym, nawet w obcych narodach, talencie. Odmienia on rozmaite charaktery *Greckie*, *Wandalskie*, *Angielskie*, *Włoskie*, *Francuzkie*, *Niemieckie*, *Polskie* i wiele innych; nadto pisze składaiąc litery z samych cugów najkształtniej, najrówniej i równoodległe. Co się tyczy kretów, czyli cugów będących ozdobą pisma, te wykonywa z gustem i rozmaitością; nadto formuie z nich kolumny, piramidy, zwierzęta, ptastwo, herby, cyfry i t. p. Nakoniec smak dobry w uporządkowaniu przedmiotów i napisów, niemniej godny iest pochwały. Wszystko to skłoniło mię, abym publicznie ogłosił imię utalentowanego Rodaka i oraz złożył mu moie podziękowanie. U mnie na *Markach* w Obwodzie i Powiecie Wieluńskim zawsze można widzieć rzeczoną P. *Ciemskiego* pracę.— *Maciej Pomian Zubr.*

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

W *Wiedniu* niektórzy z publiczności maią kopją konwencji ułożonej między Wice Królem *Egiptu* i Admirałem *Kodryngtonem* względem ustąpienia wojska Egipskiego z *Morei*, według której *Ibrahim* wszystkie warownie znajduiące się w iego mocy odda dowódcom Tureckim lub Albańskim. Przesłano także niedawno z *Paryża* do *Wiednia* kopję instrukcji, według których stosować się ma Jenerał *Mezon* gdy przybędzie do *Morei*. Ma on najpierw żądać zgodnych układów, a ieżeliby te nienastąpiły, użyie broni dla przymuszenia Turków do ustąpienia z *Morei*, i objąć wszystkie tameczne warownie; przeto iest rzeczą oczywistą, że chociaż *Ibrahim* ustąpi dobrowolnie z *Morei*, pozostałe wojsko Tureckie ieszcze pokonane być musi. Godnym iest uwagi, że Jenerałowi *Mezon* rozkazano wyraźnie aby się

iedynie układał z *Ibrahimem* niewchodząc w żadne korrespondencje z rządem Greckim, ani nawet z Hrabią *Gwilemino*.

Król Francuzki wrócił do *Paryża* d. 19 z.m. zkąd udał się niezwłocznie do S. *Klu*. Wydano rozkaz tegoż Króla zwołuiący wszystkich młodych popisowych z roku zeszłego do służby woyskowej. — Niektóre pisma publiczne Francuzkie zapewniaią, że rząd Austrjacki chcę się ułożyć z Braćmi *Rotszyld*, o pożyczkę zło. reń: 100,000,000. — Pod *Algierem* przyszło do małej walki na morzu, między kilką małemi okrętami Algierskiemi i Francuzkiemi. Po tej walce udało się Francuzom 20 żołnierzy wysadzić na ląd, po małej chwili napadnięci zostali przez oddział iazdy Algierskiej składaiący się z 100 koni, przed któremi żołnierze Francuzcy ledwo na swoie statki zdążyli umknąć. Okręty Algierskie walczące z okrętami Francuzkiemi, zostały przez ostatnich spalone. W czasie tej bitwy zginął tylko ieden żołnierz morski ze strony Francuzów.

Doniesionem było o Kobiecie, która w mieście *Bremie* popełniała rozmaite zbrodnie, teraz ogłoszono o niej co następuie: Ta zbrodniarka, która pod pozorem robienia sukien żyła kilkanaście lat w *Bremie*, była córką ubogiego krawca nazwiskiem *Fimm*; otruła najpierw ojca i Matkę, Brata, 3ch Mężów, 5 własnych Dzieci, Służącą i człowieka, który u niej mieszkał. Trucizna którą dawała, była tak urządzona, iż nie odrazu pozbawiała życia, sprawiaiąc najprzód długą chorobę, a potem zgon bez boleści. Oprócz osób wymienionych, otruła ta zbrodniarka przez ciąg lat kilkunastu wiele innych ludzi. Niedawno z rozkazu władzy miejscowej wydobyto z ziemi 16 ciał tamecznych mieszkańców przez nią otrutych, te ciała wydobyte nie podpadły zepsuciu, chociaż iuż kilka lat leżały w ziemi. Ten okropny występek odkryty został nakoniec przez pewnego obywatela, u którego ta poczwara zarządzała domem, a chcąc go pozbawić życia, w chęci zabrania po nim maiątku, truła go powoli zadaiąc mu zawsze małą ilość trucizny w śniadaniu. Ow obywatel czuiąc się coraz bardziej osłabionym, przywołał nakoniec Lekarza, który mu radził dobrze obejrzeć iedzenie, gdyż mogło być niedogotowane, co uczyniwszy nazaiutrz gdy mu dano śniadanie, znalazł pod mięsem płyn odrażaiący; posłał przeto owe mięso do Lekarza, który poznawszy, że było otrute, odesłał ie do Policji i natychmiast uwięziono zbrodniarkę. Jak się niedawno z wyciągniętej inkwizycji okazało, przeszło 50 osób znajduie się otrutych w tem mieście, które dotąd ieszcze żyią. — Niedawno w *Londynie* szli do ślubu 18stoletnia Panienka i 60cioletni Kawaler; Panna młoda wchodząc do Kościoła tak się przeraziła, że zaczeła uciekać; lecz Stary Pan młody tyle iest rączy, iż ią dogonił. Ta scena niezmiernie ubawiła mnóstwo widzów. — W Trybunale Paryzkim niedawno stanęło przed sądem 2 Kupców, szła sprawa o towary; Adwokat chcąc dobitniej wystawić tę sprawę, postawił przy stole sędziowskim pakę w której dawniej były towary; w tejże chwili wysypało się z paki mnóstwo żywych *Myszy*, które szukały schronienia w togach sędziów, w aktach prawnych i w całej izbie sądowej; przezco przez godzinę sądy musiały być przerwane. — Jedna z gazet Angielskich twierdzi, że wkrótce tak: Król Angielski iak Xże *Welington*, skłonią się do nadania swobod *Katolikom Irlandzkim*.

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Rembeliński Rajmond Prezes z Krośniewic. — Węgrzecki Stanisław Sędzia z Konopnicy. — Zaściełło Hrabia z Kielc. — Habe Frantz Sowietnik z Petersburga. — Glinka Józef Obyw: z Ostrołęki. — Straszak Stanisław Kanonik z Szydłowia. — Jelski Hrabia

z Gdańska. — Deskur Józef Kommissarz z Kielc. — Chełkowski Michał z Glinianek. — Bykowski Poseł z Stawisk. — Lanckoroński Jakób Hrabia z Kalema.

DONIESIENIA.

Na ulicy Bonifraterskiej pod Nr 2162 naprzeciwko Kościoła Bonifratrów, znajduią się do naięcia każdego czasu rozmaite mieszkania.

Onegdaj na ulicy Długiej lub Miodowej zgubiono Kołnierzyk tiulowy, uboga służąca uprasza najpokorniej o oddanie w domu W. Bokana Nr 545 ulica Długa, do Ottowej.

Drap de Dames i Kajsertuch w różnych kolorach i gatunkach do Płaszczyków i Sukien także Czerkassy do tychże z fabryki A. Ritterich, do sprzedania w iego Składzie pod Nr 466 na rogu ulicy Senatorskiej i Bielańskiej.

Doniesienie Loteryjne z Kantoru Werthejma.

Do poiutrzejszego ciągnienia *3ciej Klassy 34tej Loterji* dostać ieszcze można w moim Kantorze Losów kupnych czyli nowych całkowitych po zł: 56 gr: 15, ćwierciowych po zł: 14 gr: 4. *A. Werthejm* Nr 385 na Krak: Przedm: w domu W. Ryxa.

Podpisany zawiadamia Publiczność, ażeby nikt w żadne układy o kupno maiątku Zdzietowca w Powiecie Kobryńskim, Guberni Litewsko-Grodzińskiej, Państwie Rossyjskiem położonego, z Józefem Kulpińskim Doktorem Medycyny nie wchodził, który z mocy kupna tu w Warszawie zdziałanego, od Teressy Ustrzyckiej, rości czcze Pretensje do Dziedzictwa wyż rzeczonej maiętności. Przeto chcący wejść z Józefem Kulpińskim w układy nabycia, raczy się w przód zgłosić w właściwy Powiat dla rozpoznania się w Aktach w iakiej części iest Dziedzictwo Jgnacego Buczyńskiego Sukcessjonalnie o Dziedziczne po ś. p. Ojcu Kazmierzu Brzezińskim Obożnym Woiedztwa Brzeskiego i Matce Barbarze z Zborowskich Buczyńskiej, oraz iakie są należytości Summowne temuż na tym maiątku oparte przez Teressę Ustrzycką Siostrę rodzoną, *(Proces iuż iest rozpoczęty w przyzwoitym Sądzie)*, w przeciwnym razie ieśli poniesie takowe straty, po rozpatrzeniu iednej tylko strony Dowodów ktore okazać się mogą na pierwszy rzut oka sprawiedliwemi, i po onych nabyciu, sam sobie nieostrożności winę przypisze. — Dnia 3 Października 1828 r. — *Józef Jgnacego Syn Buczyński Obywatel Guberni Grodzińskiej Powiatu Kobryńskiego.*

Młody Francuz, ktory oraz i Niemiecki iezyk posiada, życzy sobie miejsca Guwernera, w Warszawie lub na Prowincją, wiadomość o nim powziąść można u Rządcy domu, w Pałacu Hrabiów Małachowskich przy ulicy Senatorskiej pod Nr 459.

Dnia 22 Września r. b. w przechodzie z ulicy Piwnej przez Piekarską, Podwale, Senatorską do Rydzyny, zgubiono Kluczyk duży owalowaty z krwawnikiem, od Zegarka. Znalazca raczy go oddać za nagrodą w domu przy ulicy Sto Jańskiej Nr 11 na 2 piętrze od tyłu.

Zawiadamia się niniejszem P. Publiczność, iż w d. 9 Października r. b. i następnych to iest: w przyszły Czwartek o godzinie 8 zrana, a o 3 po południu odbywać się będzie publiczna sprzedaż Ruchomości iako to: Sreber, Mebli, Pościeli, Garderoby damskiej, Bielizny, Faiansu, Szkła, naczyń Kuchennych, i t. p. więcej daiącemu, za gotowe pieniądze, przy ulicy Twardej pod Nr 1096 w Warszawie.

Oliwa prawdziwa Lukańska na butelki iest do sprzedania w Składzie Makaronu Włoskiego przy ulicy Podwale pod Nr 524, butelka po zł: 4 gr: 15.

☞ Sprzedaż Kapusty polskiej na zagony, iest w Królikarni pod Warszawą za pomierną cenę. Wiadomość u Pisarza tameczznego.

Dnia onegdajszego zginął Koń maści kasztanowatej z chomontem Ruskim. Ktoby miał o nim wiadomość, niech da znać pod Nr 1066 przy ulicy Królewskiej w domu Łubińskich za nagrodą.

☞ Podaie się do publicznej wiadomości, iż w Ogrodzie Uuruha zwanym za Wolskiemi Rogatkami pod Nr 3086, dostać można za pomierną cenę Drzew owocowych, dzikich, Ablegrów winnych i Krzaków do ozdoby alei i klombów służących, dostać tamże można wszelkiego rodzaiu warzywa w najlepszym gatunku. Życzący nabycia takowych szczegółów raczą się zgłosić do wyż rzeczonego Ogrodu. — *Rudolf Ohm.*

W dniu 6 Października b. r. o godzinie 3 z południa, w domu przy ulicy Krakowskie Przedmieście pod Ner 454 odbywać się będzie Licytacja ruchomości, po niegdy Juljannie z Marchlewskich Wiechowskiej pozostałych; iako to: pościeli, sukien, bielizny, mebli i różnych sprzętów domowych i gospodarskich, a to na mocy zlecenia Trybunału dnia 19 Września b. r. do Nr 5463 wydanego. Co się niniejszem, maiącym chęć kupna obwieszcza. —

Willjam Reient

TEATR. Jutro 1wszy raz cała Opera *Telemak* z muzyką *Boieldjego*, wielą tańcami i nową Dekoracją.